Postbus 50094
1305 AB Almere
Website: www.stop-poverty.org

Betreft: Inhoudelijke toelichting status projecten Contribute in Oeganda
Datum: 24 november 2020
Auteurs: Niels Boertje, Arie Kruizinga

Beste bestuur,
Beste Lucia, beste Ivar,

Naar aanleiding van ons telefonisch contact van 13 november jl. willen wij jullie graag gedetailleerd informeren over de status van onze projecten in Oeganda. Dit bestaat uit drie onderdelen:

- Status van de bouw van het Centrum voor Tienermoeders
- Status van de uitgaven van het deel project Zelfredzaamheid
- Onderbouwing aanschaf mini van t.a.v. de Covid-19 interventie

Wij willen, voordat wij inhoudelijk ingaan op deze drie onderdelen, jullie de 100% garantie geven dat **de sponsorgelden van Contribute maximaal benut worden**. Dit betekent op de eerste plaats een maximale impact voor onze doelgroep op locatie. Op de tweede plaats betekent dit 'value for money' door een voorzichtig aankoopbeleid. Om hiervan een goed voorbeeld te noemen is dat wij met jullie donatie voor onze Covid-19 interventie, via ons aankoopbeleid, uiteindelijk niet 1.150 maar 2.000 huishoudens hebben kunnen ondersteunen.

Ten aanzien van jullie kritiek over de communicatie, hierin kunnen wij ons vinden. Onze excuses! Wij zullen dit als belangrijk verbeterpunt meenemen in onze toekomstige communicatie. Directe betrokkenheid bij (onverwachtse) ontwikkelingen en het samen bedenken van oplossingen en het maken van keuzes wordt ons speerpunt.

Wij hopen dat onze toelichting meer duidelijkheid creëert over de status van de projecten. Ten aanzien van de onverwachte kosten van de bouw van ons centrum, gaan wij graag met jullie over in gesprek. Stop Poverty is vanzelfsprekend bereid deze kosten te compenseren.

Graag lichten wij deze toelichting toe in een Zoom gesprek.

Voor nu wensen wij jullie alle gezondheid en energie toe in deze vreemde tijden.

Met hartelijke groet,

Arie Kruizinga
Voorzitter
Stop Poverty

Deel 1: Status van de bouw van het Centrum voor Tienermoeders

Introductie

De bouw van ons trainingscentrum is in augustus van het vorige jaar van start gegaan en verliep tot maart 2020 voorspoedig. De verwachting was dat de bouw uiterlijk in mei zou worden afgerond, zodat wij ruim vier maanden hadden voor de voorbereidingen op de start van het trainingscentrum in september. Door corona heeft de implementatie van het project maanden stilgelegen. Hieronder volgt een schematisch overzicht van de gebeurtenissen.

Tijdslijn

Januari - Februari 2020

- Dak is gemonteerd
- Deur- en raamkozijnen zijn geplaatst
- Inspectiebezoek Stop Poverty in Oeganda
- Eerste inventarisatie meubels voor de inrichting

Maart 2020

- Stucwerk is gedaan
- Vloer is geëgaliseerd

April – Juli 2020

Door Corona crisis en de overheidsmaatregelen kon er gedurende deze periode niet worden gebouwd. Materialen niet meer leverbaar door transportverbod en grootste deel van het bouwpersoneel is tijdelijk terug naar huis gegaan. Voorbereidingen voor de start van het centrum zijn noodgedwongen stopgezet.

De reis voor de opening van het VT Centrum in september 2020 is noodgedwongen geannuleerd door Contribute en Stop Poverty

Door de lockdown konden wij ons concentreren op het Covid-19 noodhulp interventieplan en dit implementeren over de volgende drie maanden.

Augustus – September 2020

- Lockdown deels opgeheven. Scholen blijven gesloten.
- Openbaar vervoer werd vrijgegeven en het bouwpersoneel kwam terug op de werkplaats.
- Herstelwerkzaamheden aan plafonds is uitgevoerd. Door stilgelegen bouw was er lekkage ontstaan. Dit moest hersteld worden.
- Levertijd van materialen duurden langer dan gepland, vanwege vertragingen door corona. In het verleden succesvol met het bouwbedrijf gewerkt, er was geen reden om te twijfelen over kwaliteit en leverbaarheid.

Oktober – November 2020

- Aannemer doet herhaaldelijk verzoeken om voorschotbetaling, hetgeen niet wordt ingewilligd.
- Er is afgesproken dat eerst openstaand werk wordt afgerond en de materialen waarvoor betaald is worden geleverd.
- Loodgieter start werk, maar maakt het werk niet af.
- Bouwpersoneel gaat in staking.
- Aannemer geeft herhaaldelijk aan dat de werkzaamheden gedaan zullen worden.
- Gesprekken met aannemer worden geïntensiveerd, door o.a. een bouwbijeenkomst met diverse mensen van het bouwbedrijf en vier vertegenwoordigers van Mazima en

Stop Poverty, te weten de architect, de SP bouwkundig supervisor en de twee lokale projectleiders, maar we komen niet tot volledige overeenstemming.
- Nagekomen beloftes omtrent het spoedig en volledig afbouwen worden wederom niet geleverd.
- Bouwpersoneel is vertrokken.
- Juridische stappen zijn genomen tegen de aannemer om:
    1) Contract legaal te ontbinden
    2) Verzoek tot compensatie op niet geleverde onderdelen.
- Nieuwe en betrouwbare aannemer is gevonden die de bouw kan afronden.
- Voorbereidingen op de start van het centrum in gang gezet.

Conclusies

1) Wij gaan ervanuit dat de aannemer door de lockdown een liquiditeitsprobleem heeft gekregen, daardoor niet meer kon leveren en failliet is gegaan. Maar, we weten dit niet zeker.
2) Hierdoor is er een begrotingstekort ontstaan op de realisatie van het VT centrum. Hieronder volgen de financiële implicaties.
3) De opening van het centrum is door corona en faillissement aannemer vertraagd.

Financiële implicaties

Tot 31 december 2019 is het totale bedrag van € 48.625,- overgemaakt. Dit bedrag was inclusief leveringen van diverse materialen, zoals binnendeuren- en raamkozijnen, glaswerk, e.d. tot en met maart 2020. Een deel van deze leveringen en diensten zijn niet geleverd door de aannemer. Het totale tekort is € 5.927,50.

Hieronder volgt een overzicht van het bouwbudget ten opzichte van het totale budget:

Omschrijving	**Bouwbudget**		**Project budget**
Budget bouwkosten	€ 51.200,00		
Onvoorziene bouwkosten (in kas)	€ 3.000,00		
Totaal	€ 54.200,00		€ 67.500,00
Reeds besteed			
Voorschot bouw (tot 31-12-2019)	€ 48.625,00		€ 48.625,00
Bouwbegeleiding lokale architect			€ 700,00
Monitoringskosten			€ 2.000,00
Totaal uitgegeven	€ 48.625,00		€ 51.325,00
Gereserveerd (in kas)			
Inrichting			€ 9.300,00
Bouwbegeleiding lokale architect			€ 300,00
Monitoringskosten			€ 1.000,00
Totaal gereserveerd			€ 10.600,00
Netto beschikbaar	**€ 5.575,00**		**€ 5.575,00**
Benodigd werk (*zie overzicht)	€ 11.502,50		€ 11.502,50
Totaal	**-€ 5.927,50**		**-€ 5.927,50**

*Specificatie benodigd werk	Kosten	Niet geleverd
Hemelwaterafvoer*	€ 450,00	-€ 450,00
Pijpen afvoer naar septic tank*	€ 650,00	-€ 650,00
Aanvoer pijpen (via watertoren)*	€ 450,00	-€ 450,00
Binnendeuren- kozijnen*	€ 1.375,00	-€ 1.375,00
Glaswerk deuren- kozijnen*	€ 862,50	-€ 862,50
Schilderwerk	€ 2.600,00	
Afwerking elektra (inclusief ventilatoren)	€ 1.865,00	
Solar installatie	€ 1.250,00	
Douches en toiletten*	€ 2.000,00	-€ 2.000,00
Totaal	**€ 11.502,50**	**-€ 5.787,50**

Risicomanagement

Om dit soort financiële tegenslagen te voorkomen, heeft Stop Poverty voorafgaand aan de start van de bouw beheersmaatregelen getroffen. Dit zijn:

- Stop Poverty heeft een bouwkundig engineer op locatie werken die verantwoordelijk is voor inspectie van het werk.
- Stop Poverty heeft een architect ingehuurd die twee wekelijks inspecties op locatie uitvoert en dagelijks contact heeft met de bouwkundig opzichter.
- Stop Poverty voert eigen inspecties uit door voorzitter en door andere engineers
- De eindafrekening (retainer) wordt vastgehouden tot 6 maanden na oplevering van de bouw.
- Door eerdere succesvolle samenwerking met de aannemer en Stop Poverty, had de aannemer zich bewezen als betrouwbaar, efficiënt, en een goede kwaliteit-prijs verhouding.

Toch heeft het door corona kunnen gebeuren dat er een financieel verlies is ontstaan. De belangrijkste leerlessen die wij hieruit kunnen trekken zijn: 1) een nog strengere bewaking van faseopleveringen en betalingen, en 2) de 'retainer' op een hoger percentage vaststellen.

Onze kleuterschool geeft een goede impressie van hoe het Contribute Centrum voor Tienermoeders zal worden qua uitstraling en leeromgeving

Planning

Hieronder wordt de definitieve planning schematisch weergegeven. In de maand april kan de eerste training worden gestart. Let wel: onverwachtse ontwikkelingen, waaronder nieuwe overheidsmaatregelen tegen het coronavirus, kunnen de planning vertragen. Zodra hier eerste signalen van zijn, zullen wij dit direct aan kenbaar maken.

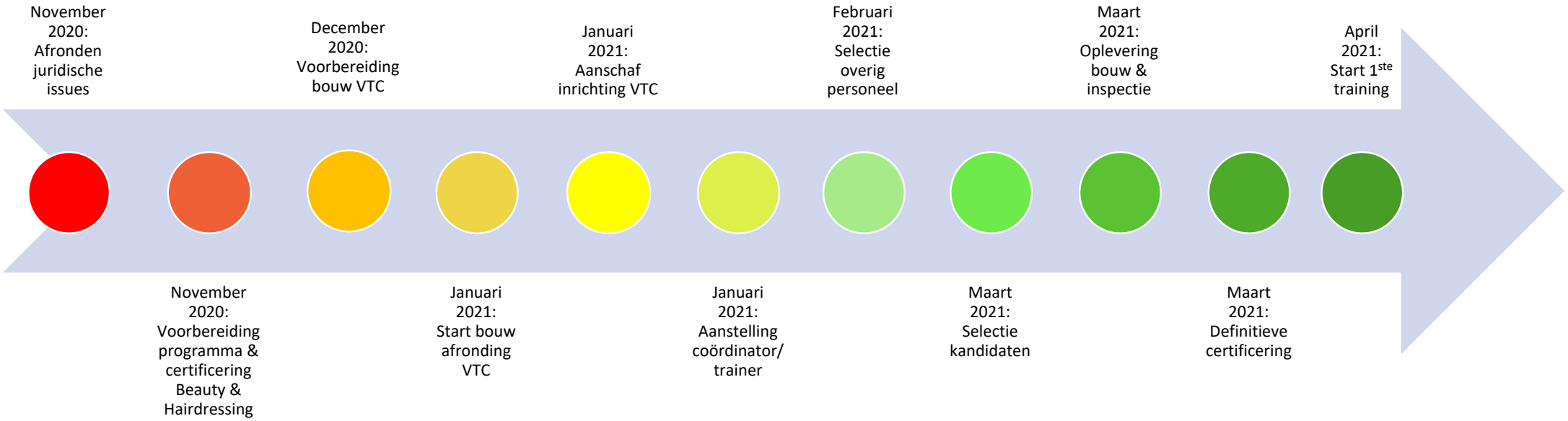

Deel 2: Status van de uitgaven van het deelproject Zelfredzaamheid

Introductie

Het deelproject voor zelfredzaamheid voor het trainingscentrum is begin van dit jaar van start gegaan. Wat was de aanleiding?

Om de structurele kosten, die het trainingscentrum voor tienermoeders met zich Meebrengt, te kunnen dekken wordt geïnvesteerd in zelfredzaamheid. Dit houdt in dat er landbouwgrond wordt aangekocht voor het verbouwen van suikerriet. De opbrengsten van de oogsten komen volledig ten goede aan de lopende kosten van het Contribute VT centrum. Op deze manier wordt er in zelfredzaamheid geïnvesteerd en is de continuïteit van het programma op termijn gegarandeerd zonder afhankelijkheid van Stop Poverty gelden. Zo bereiken wij een maximaal aantal tienermeisjes.

Prudent procurement

Stop Poverty heeft een 'prudent procurement', oftewel een voorzichtig aankoopbeleid toegepast.

Landaankoop in Oeganda is een risicovolle zaak om 4 redenen:

1. Het land is vaak van een groep van familieleden. Als één van de familieleden niet is gekend in de verkoop van het land, kan deze persoon de koop ongedaan maken of alsnog een schadeclaim indienen.
2. De grootte van het land wordt vaak overdreven en wordt door de lokale bevolking nog vaak in poles gerekend en niet in acres (1 acre = 4.000 m2). Het beleid is om altijd een gecertificeerde landmeter uit Kampala, het land te laten meten. Zo bleek dat de landeigenaren ons grond aanboden, zijnde 7 acres, terwijl na meting het maar 5,1 acres bleek te zijn!
3. De prijs, die wordt aangeboden is vaak het dubbele of meer, dan de werkelijke waarde. Wederom in de maand november 2020 werd ons een stuk land aangeboden in Buseete (de suikerriet farm) voor de dubbele prijs. Het is dan vaak een kwestie van wachten tot de eigenaar beseft om te verkopen voor de reële prijs. Immers eens te veel betaald komen andere verkopers nooit meer onder de teveel betaalde prijs.
4. De voorzitter van Stop Poverty is, door zijn ervaring, persoonlijk betrokken bij de landaankoop. Door corona heeft hij zijn vluchten moeten annuleren. Onder streng toezicht en training hebben lokale projectleiders, kleine stukjes land aangekocht.

Onze suikerriet mogelijk gemaakt door Contribute

Resultaten

Met de Contribute donatie ter waarde van € 67.310,- van 28 januari 2020 jl. is dit jaar gestart met de verbouwing van suikerriet op eigen grond en de aanschaf van verschillende stukken landbouwgrond, zowel voor als na de corona crisis. Tijdens de corona lockdown heeft de verkoop stilgelegen. Het controleren, opmeten, kopen van nieuw land was vanaf april tot en met juli niet mogelijk.

De vraagprijzen vlakbij onze hoofdlocatie nabij de stad Jinja zijn gemiddeld 40 miljoen UGX per acre. Dit komt ongeveer neer op soms wel meer dan € 10.000,- per acre. Een veel te hoge som om er een goed rendement uit te halen. Daarom kopen wij vooral in een nog meer afgelegen gebied, ongeveer 2 uur rijden van onze hoofdlocatie. Daar liggen de prijzen gemiddeld substantieel lager. Vooral de aanschaf van kleinere stukken (aangrenzende) grond is rendabel.

Belangrijkste mijlpalen:

- 18 acres met suikerriet aangeplant
- 11 acres gekocht met een gemiddelde waarde van 2.7 miljoen UGX per acre, omgerekend bijna € 750,- per acre (1 acre = 4.000 m2).

Pilot

Om verschillende redenen is ingezet op een kleine pilot om diversiteit van gewassen en producten toe te passen.

1) Op de nieuwe stukken aangekochte land waren op het moment van de aankoop reeds gewassen geplant. Met de lokale gemeenschap is afgesproken dat de oogst wordt verdeeld. Het gaat hierbij om bonen, mais en cassave. Dit helpt bij het versterken van onze relatie met de lokale gemeenschap. Deels van deze gewassen behoren tot ons en zorgen voor eerste inkomsten.
2) Deze diversiteit wilden wij tevens toepassen op ons andere land, zodat wij via een eigen kosten-baten analyse leren welke gewassen het meeste rendabel zullen zijn.
3) Hoewel suikerriet een goede investering is, leek het ons, door de tijdelijke sluiting van de lokale suikerfabriek, qua beheersen van ons risico extra noodzakelijk deze diversiteit te testen en toe te passen.
4) Diversiteit zorg ook voor een reguliere stroom van inkomsten. Suikerriet opbrengst is na de eerste oogst (16-24 maanden), gemiddeld iedere 12-16 maanden. Door in te zetten op andere gewassen en producten kunnen er maandelijkse inkomsten worden gerealiseerd. Dit minimaliseert de kwetsbaarheid van dit project door risicospreiding.

Enkele foto’s van het toepassen van deze diversiteit:

Kweekvijver voor meerval

Lokale vrouwen helpen mee met de bonenplanten

Mais

Bonen

Financiële implicaties

Van het totale bedrag van € 67.310,- is reeds € 18.930,- uitgegeven. Zie hieronder een gedetailleerd overzicht.

Agrarische activiteiten en kosten - Contribute deelproject Zelfredzaamheid							
Wanneer	**Locatie**	**Specificatie kosten**	**Acres**	**Nieuw/bestaande gewassen**	**Type gewassen**	**Kosten (UGX)**	**Kosten (EUR)**
Feb	Buseete	Cultivering & aanplant op eigen grond	18	Nieuw	Suikerriet	23.855.500	€ 6.627
Feb	Buseete	Landaankoop	4,51			11.000.000	€ 3.056
		Landmeting				900.000	€ 250
		Makelaarsfee & LC				800.000	€ 222
		Omheining				2.850.000	€ 792
		Cultivering & aanplant		Nieuw (pilot)	Mais, bonen, rijst*	2.000.000	€ 556
Aug	Buseete	Landaankoop	3,924	Bestaand	Mais, bananen, citroenen, sinaasappelen	12.300.000	€ 3.417
		Landmeting				1.500.000	€ 417
		Makelaarsfee & LC				1.300.000	€ 361
		Omheining				1.532.500	€ 426
Oct	Buseete	Landaankoop	2,505	Bestaand	Mais, cassave	6.250.000	€ 1.736
		Landmeting				800.000	€ 222
		Makelaarsfee & LC				300.000	€ 83
		Omheining				1.555.000	€ 432
Oct	Kabowa	Visvijver		Nieuw (pilot)	Meerval*	1.200.000	€ 333
Totale uitgaven per 20-11-2020						**68.143.000**	**€ 18.930**

Een aanvullende bedrag van € 10.000,- is gereserveerd voor een aanstaande aanschaf van 8 acres grond. Netto beschikbaar per 24 november 2020:

Omschrijving	Kosten
Ontvangen van Contribute	€ 67.500,00
Reeds besteed (*zie overzicht)	€ 18.930,00
Totaal beschikbaar	**€ 48.570,00**
Gereserveerd voor landaankoop	€ 10.000,00
Totaal beschikbaar na aankoop	€ 38.570,00

De pilotkosten bedroegen totaal € 889,-.

Totale uitgaven per onderdeel		
	Kosten	**Percentage**
Bestemming		
Landaankoop	€ 11.414,00	60,30%
Suikerriet	€ 6.627,00	35,01%
Pilotkosten	€ 889,00	4,70%
Totale kosten	€ 18.930,00	100,00%

Planning

November 2020 – Februari 2021: Aankoop nieuwe land (volgens prudent procurement, p.6)
December 2020 – Februari 2021: Oogsten mais en bonen huidige land
December 2020 – Februari 2021: Cultivering & aanplant nieuwe gewassen huidige land
Februari 2020: eerste oogst meerval
December 2020 – Maart 2021: Cultivering & aanplant op nieuw land
April 2021 – September 2021: Oogsten divers
September – December 2021: Oogst suikerriet 18 acres op huidige land

Discussie

Graag zouden wij op basis van de komende resultaten van de pilot met Contribute in gesprek willen gaan over de mogelijkheid om diversiteit in gewassen en producten in de toekomst toe te mogen passen.

Deel 3: Onderbouwing aanschaf mini van t.a.v. de Covid-19 interventie

Introductie

Door de lockdown konden de meeste gezinnen op het platteland geen eigen inkomen verdienen. Dit zijn gezinnen die doorgaans moeten rondkomen met een inkomen als dagloner. Dit betekent onregelmatig werk en lage lonen. Deze gezinnen hebben geen spaargeld of reserves en kwamen na de coronacrisis en afgekondigde lockdown snel zonder voedsel te zitten. Met de steun van Contribute hebben wij eerder dit jaar een grote noodhulpactie uitgevoerd.

Onderbouwing aanschaf mini van

Voor Stop Poverty was onafhankelijk hulp bieden van cruciaal belang, zodat wij zeker zouden weten dat de gelden zo efficiënt mogelijk zouden worden besteed en op de juiste plaats terecht zouden komen. Voor de eigen distributie werd toestemming gegeven in een brief door de Minister-President van Oeganda.

Tijdens Covid-19 was het in Oeganda gebruikelijk dat het Rapid Response Team (RRT) van de overheid de (binnen- en buitenlandse) donaties in ontvangst namen en dit zelf volgens eigen inzichten besteedden. Dit wilden wij expliciet niet. We weten immers wat er dan kan gebeuren met de donatie van Contribute. Daarom hebben wij zeer ongebruikelijk de mogelijkheid gecreëerd onze eigen distributie te doen, met steun van het RRT.

Zoals later is gebleken dat er inderdaad op grote schaal gefraudeerd is met gelden en goederen voor Covid-19 hulp in Oeganda, met name door hoge ambtenaren. Ook door een eigen vervoermiddel is de mogelijkheid geschapen om voorraden zelf dagelijks in te kopen bij een groot aantal groothandelaren en dit vervolgens onder eigen toezicht en beveiliging op te slaan en te laten bewaken door onze eigen beveiligingsmensen, die ook gedurende de nachten bij de goederen verbleven.

Daarom hebben wij zeer ongebruikelijk de mogelijkheid gecreëerd onze eigen distributie te doen, met steun van het RRT.

Dit hield een aantal zaken in:

1) Wij hebben zelf de dorpen, de wijken in de dorpen en de begunstigden geselecteerd, zowel op basis van eigen gegevens bekend bij onze lokale organisatie als beschikbare informatie van de lokale overheden.
2) In plaats een geld te geven aan de lokale overheid, hebben wij zelf alle producten als bulk ingekocht, afgewogen en ingepakt, zodat er niets zou verdwijnen. Ook hebben wij eigen beveiliging ingehuurd om gedurende de nachten te waken bij de pakhuizen.
3) De aanschaf van een busje. Dit was cruciaal, want:

    a. zonder eigen vervoer konden wij niet de eigen voorbereidingen, inclusief afstemming met lokale autoriteiten, maar ook de inkopen, het afwegen en inpakken, etc. doen;
    b. ons personeel mocht zelf niet reizen, dus moest worden opgehaald en worden (thuis)gebracht;
    c. onafhankelijk toezien op de distributie zou anders onmogelijk zijn geweest;
    d. Het verkrijgen van een vergunning om te mogen reizen zou bij een huurbusje zeer lastig zijn geweest, maar ook de bereidwilligheid om te verhuren was nihil.

We hebben er binnen het beschikbare budget uiteindelijk voor gekozen om een min van te kopen, in plaats van te huren. Naast de complexiteit voor het verkrijgen van een reisvergunning tijdens de lockdown (zonder vergunning kon ons personeel in de gevangenis belanden!), was huren ook financieel onaantrekkelijk.

De kosten voor het huren van een busje per dag zouden ongeveer UGX 300.000 bedragen. Voor 90 dagen zou dit UGX 27.000.000 zijn. Voor bijna hetzelfde bedrag is een bus aangeschaft, zonder verdere complicaties en problemen. Bovendien, kan de bus nu voor andere doelen worden gebruikt in de toekomst, waaronder het vervoer van de meisjes, maar ook voor het monitoren van onze landbouwprojecten twee uur rijden van onze hoofdlocatie.

Wij hopen dat jullie deze onderbouwde keuze begrijpen. In de toekomst zullen wij een dergelijk dilemma bespreken, zodat wij samen tot een besluit kunnen komen.

Onze mini van aangeschaft voor onze Covid-19 interventie